

neiging, een pressiegroep te vormen die speciaal op het gebied van de zuivering actief zou worden. In een van de districten werd daartoe aan de tekst van het 'algemene' aanplakbiljet van Landelijk Herstel de volgende passage toegevoegd:

'Het is de bedoeling van Landelijk Herstel om, in samenwerking met het gehele Nederlandse volk, voor het te laat is, een waarlijk rechtvaardige samenleving op te bouwen. Iedere gegronde, met bewijzen gestaafde klacht wordt door ons gaarne 'aanhoord' en wij doen een beroep op alle goede Nederlanders, van hun hart geen moordkuil te maken, maar hun klachten mee te delen, opdat alle inlichtingen, in één hand verzameld, een machtig en waarlijk democratisch middel zullen zijn om tot de door iedereen verlangde zuivering te geraken.

Nederlanders, kankert. Maar doet het bij ons.'

Hoe verliep die 'door iedereen verlangde zuivering'?

Zuivering

Het door de ministers vastgestelde, in januari '44 door de koningin ondertekende Zuiveringsbesluit regelde de zuivering van de Raad van State en de Algemene Rekenkamer, van de gemeentelijke en provinciale besturen, van de rechterlijke macht en van de staatsbedrijven en rijksinstellingen. Bij die zuivering kon bevolen worden dat men de uitoefening van een bepaalde functie *staakte* of dat men als functionaris werd *geschorst* en daarop zou later een gedwongen *ontslag* kunnen volgen. Ontslag ging het verst en schorsen ging verder dan staken. Staken kwam er op neer dat de betrokkene zijn functie moest neerleggen maar hij behield vooralsnog zijn salaris – het was, zou men kunnen zeggen, een maatregel welke de mededeling inhield: 'Uw geval moet nader onderzocht worden.' Zag de instantie die tot de zuivering bevoegd was, dat geval *a priori* als ernstig aan, dan werd niet de staking maar de schorsing uitgesproken; wie geschorst werd, verloor zijn salaris maar zou voorlopig wekelijks een bedrag ontvangen voor het noodzakelijk levensonderhoud; ten aanzien van ontslag was bepaald dat dit slechts zou worden verleend nadat de betrokken minister de voorlichting had ontvangen van een Commissie van Advies. Voor wij nu verder gaan, wijzen wij er op dat een volledige

¹ Tekst: a.v., p. 560.